

สรุปรายงานการประชุมคณะทำงาน

ด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อขององค์การสหประชาชาติประเทศไทย (UN

Thematic Working Group on NCDs) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

บทนำ

การประชุมคณะทำงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทย (UN Thematic Working Group on NCDs: UNTWG) ครั้งที่ 2 ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562 เวลา 13.30-15.30 น. ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ โดยมี นางสาวเดียร์ตรา บอยด์ ผู้ประสานงานสหประชาชาติ และ นายแพทย์สุรธรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นประธานในการประชุม รายงานของผู้เข้าร่วมประชุมมีดังเอกสารแนบด้านท้าย

UNTWG ได้จัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน 2562 เพื่อร่วมกันจัดการภัยสุขภาพอันเนื่องมาจากโรคไม่ติดต่อในประเทศไทย UNTWG นั้นเป็นความร่วมมือที่พิเศษ เนื่องจากมีองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นผู้แทนจากกระทรวงต่างๆ ภาคประชาสังคม และหน่วยงานองค์การสหประชาชาติ ที่มาร่วมกันติดตามความก้าวหน้า และหารือถึงอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะจากคณะทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานสหประชาชาติและรัฐบาลไทยว่าด้วยเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ (UN Interagency Task Force mission on NCDs: UNIATF) เมื่อวันที่ 28-30 สิงหาคม 2561

วาระที่ 1: ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเสนอจาก UNIATF

ความก้าวหน้าที่สำคัญตามข้อเสนอจาก UNIATF¹:

- ข้อเสนอที่ 1.1: คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อนี้จะมีประธานในการประชุมเป็นรองนายกรัฐมนตรี เนื่องจากท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขด้วย ซึ่งถือเป็นโอกาสอันดีที่จะเพิ่มความร่วมมือจากกระทรวงต่างๆ ในการจัดการกับปัญหาโรคไม่ติดต่อ
- ข้อเสนอที่ 1.2: UNDP จะจัดการประชุมระหว่างหน่วยงานจากหลากหลายภาคส่วนในประเด็นเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างโรคไม่ติดต่อ และ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562

¹ <https://www.who.int/thailand/activities/catalyzing-multisectoral-actions-to-reduce-ncds-risk--factors>

- ข้อเสนอที่ 1.6: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ร่วมมือกับ 7 องค์กรสุขภาพ ได้พัฒนาข้อเสนอเพื่อการเป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับโลกในเรื่องสุขภาพโลก ประกันสุขภาพ ถิ่นหน้า และการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งรวมถึงการออกแบบการเรียนรู้ เครื่องมือ และกิจกรรมซึ่งมุ่งเน้นในการเพิ่มศักยภาพของผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเครือข่ายระหว่างประเทศ
- ข้อเสนอที่ 2.2: UNEP โดยความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ได้ทำการวิจัยและเผยแพร่ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบทางสุขภาพและเศรษฐศาสตร์ของมลภาวะทางอากาศในประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการรณรงค์และขับเคลื่อนนโยบายการควบคุมมลพิษในอากาศ
- ข้อเสนอที่ 2.3: กระทรวงสาธารณสุขได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การลดการบริโภคโซเดียมในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วยผู้แทนภาครัฐ และภาคประชาสังคม การประชุมมีวัตถุประสงค์ในการหาอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนานโยบาย และการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ และร่วมกันวางแผนเพื่อจัดการกับอุปสรรคนั้น นอกจากนี้ UNAIDS ได้ดำเนินการประเมินสถานการณ์ของโรคไม่ติดต่อในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งผลจากการประเมินนั้นจะช่วยทำให้เข้าใจถึงจุดร่วมของทั้งสองโรค อีกทั้งยังจะช่วยเพิ่มความร่วมมือจากเครือข่ายภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนประเด็นโรคไม่ติดต่อ
- ข้อเสนอที่ 3.1: กระทรวงการคลังได้ปรับเพิ่มภาษียาเส้น เมื่อเดือนตุลาคม 2562 และในเดือนพฤษภาคม 2562 หน่วยงานสหประชาชาติในประเทศไทย (WHO, UNDP and the RC's office) ได้ร่วมกันออกแถลงการณ์เนื่องในวันงดสูบบุหรี่โลก (31 พค.)
- ข้อเสนอที่ 3.2: กระทรวงการคลังได้ปรับเพิ่มภาษีเครื่องดื่มรสหวาน (ตุลาคม 2562) ตามกรอบอัตราภาษีความหวานแบบขั้นบันไดที่กำหนดไว้
- ข้อเสนอที่ 3.4: กระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้กฎหมายของบุหรี่แบบเรียบ ซึ่งมีผลเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2562
- ข้อเสนอที่ 4.4: UNICEF ร่วมกับ WHO, FAO, WFP และกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดการประชุมเพื่อหารือเรื่องการเพิ่มขึ้นของภาวะอ้วนในเด็กไทย และการความจำเป็นในการห้ามการทำการตลาดอาหารที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2562 โดยจะมีการจัดตั้งคณะทำงานวิชาการเพื่อร่างกรอบและแนวทางการควบคุม และจะมีการหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ:

- WHO จะหาแนวทางการสนับสนุน สสส. เพื่อให้เป็นศูนย์ความร่วมมือกับองค์กรอนามัยโลกในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ
- หน่วยงาน UN จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานภาคประชาสังคมในการดำเนินการตามข้อเสนอของ UNIATF

วาระที่ 2: การส่งเสริมวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพดีในสถานศึกษา

ประเด็นหารือที่สำคัญ

- ตั้งแต่ปี 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีจดหมายขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดทุกแห่งให้งดการจำหน่ายน้ำอัดลม และอาหารและเครื่องดื่มที่มีรสหวานในสถานศึกษา
- อุปสรรคสำคัญในการขอความร่วมมือนั้นทำให้มีสถานศึกษาเพียงไม่กี่แห่งที่ร่วมดำเนินการ
- มีหลักฐานบ่งชี้ว่า มาตรการแบบสมัครใจนั้นไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายสาธารณะ และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงของโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่างๆของโรคไม่ติดต่อ มาตรการที่เข้มแข็งนั้นจำเป็นอย่างยิ่งในการลดการเข้าถึงอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ดีต่อสุขภาพในสถานศึกษา

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ:

- กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานสหประชาชาติ จะร่วมกันหาแนวทางในการขับเคลื่อนกฎระเบียบเพื่อการห้ามจำหน่ายน้ำอัดลมและเครื่องดื่มรสหวานในสถานศึกษาทุกแห่ง

วาระที่ 3: การส่งเสริมวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพดีในสถานที่ทำงาน – ข้อเสนอเพื่อการส่งเสริมนโยบายวิถีสุขภาพที่ดีในหน่วยงานสหประชาชาติและหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย

ประเด็นหารือที่สำคัญ

- อ้างถึงข้อเสนอ 1.5 (ค้นหาผู้นำด้านโรคไม่ติดต่อจากใน/นอกภาคสาธารณสุข) และเพื่อเป็นการสร้างตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน จึงได้มีร่างข้อเสนอเพื่อการส่งเสริมนโยบายวิถีสุขภาพที่ดีในหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานสหประชาชาติเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการส่งเสริมวิถีสุขภาพะ ดังตัวอย่างเช่น
 - ทำให้สถานที่ทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และสหประชาชาติเป็นพื้นที่ปลอดบุหรี่
 - ทำให้สถานที่ทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และสหประชาชาติเป็นพื้นที่ปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- ทำให้โรงอาหาร การประชุม และงานเลี้ยงรับรองของหน่วยงานภาครัฐ และสหประชาชาติจัดอาหารเพื่อสุขภาพซึ่งมีปริมาณเกลือ น้ำตาล และไขมันน้อย และเพิ่มผักและผลไม้ให้มากขึ้น
- เพิ่มทางเลือกอาหารเพื่อสุขภาพโดยการให้เงินอุดหนุนพิเศษแก่ร้านที่บริการอาหารเพื่อสุขภาพ
- ส่งเสริมการประชุมเพื่อสุขภาพโดยสนับสนุนให้มีกิจกรรมทางกาย และบริการผลไม้ น้ำเปล่า และหลักเลี้ยงเครื่องดื่มผสมน้ำตาลระหว่างการประชุม

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ:

- กระทรวงสาธารณสุข จะเชิญหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมมาร่วมในแคมเปญเพื่อส่งเสริมวิถีสุขภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และหน่วยงานสหประชาชาติจะร่างแนวทางปฏิบัติและกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการลดปัจจัยเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อในพื้นที่อาคารหน่วยงานสหประชาชาติ

วาระที่ 4: การควบคุมยาสูบ – ความสูญเสียและอุปสรรค

ประเด็นหารือที่สำคัญ

- การบริโภคยาสูบยังคงก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสุขภาพและเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ผลิตรภัณฑ์ใหม่ๆ เช่น บุหรี่ไฟฟ้าก่อให้เกิดอันตรายอย่างรุนแรงต่อประชากรวัยรุ่น
- ถึงแม้ว่าจะได้รับแรงกดดันจากภาคธุรกิจ นายกรัฐมนตรีได้แสดงออกถึงความเป็นผู้นำที่เด็ดเดี่ยวในการยืนยันว่าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพื่อการปกป้องสุขภาพของเด็กและเยาวชน
- ประเทศไทยมีกฎหมายที่เข้มแข็งในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ แต่การบังคับใช้ยังอ่อนแอ
- ปัจจุบันผู้ขายยาสูบครึ่งหนึ่งในไทยใช้บุหรี่แบบมวนเอง (ยาเส้น) การเพิ่มภาษีบุหรี่ชิกาเรตถึงร้อยละ 75 ของราคาขายปลีก (โดยการแนะนำของ WHO) มีผลให้ผู้ขายยาสูบเปลี่ยนมาขายยาเส้นแบบมวนเองซึ่งมีราคาถูกกว่า
- ขอให้เพิ่มงบประมาณของภาครัฐในการสนับสนุนผู้ที่ขายยาสูบให้เลิกขายยาสูบให้ได้ และพิจารณาร่วมภาคยานุวัติพิธีสารขจัดการลักลอบค้า ของอนุสัญญาควบคุมยาสูบ องค์การอนามัยโลก

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ:

- หน่วยงานสหประชาชาติให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่หน่วยงานรัฐบาลไทย ในการให้ความสำคัญต่อการควบคุมยาสูบ การจัดสรรงบประมาณ การบังคับใช้กฎหมาย การลงทุนเพื่อการเลิกยาสูบ การใช้ภาษียาสูบอัตราเดียว และการเข้าร่วมภาคยานุวัติพิธีสารขจัดการลักลอบค้า

วาระที่ 5: ปิดการประชุม และสิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ

ประเด็นหารือที่สำคัญ

- ความก้าวหน้าในการจัดการปัญหาโรคไม่ติดต่อที่ถูกจำกัด เนื่องจากการแทรกแซงของภาคอุตสาหกรรม และปัจจัยทางการเมือง
- ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารประเด็นข้อค้นพบจากการประชุม UNTWG ให้ถึงท่านนายกรัฐมนตรี โดยผ่านทางช่องทางที่เหมาะสม เช่น คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ หรือการจัดเวทีการประชุมเพื่อนำเรียนกับท่าน

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ:

- ฝ่ายเลขานุการจัดทำสรุปการประชุม และแจ้งเวียนเพื่อพิจารณา
- หน่วยงานคณะกรรมการของ UNTWG ดำเนินการประชุม และหารือเพื่อการขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ ตามข้อเสนอของ UNAIF
- การประชุมคณะทำงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทย ครั้งที่ 3 จะจัดขึ้น ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในวันที่ 2 เมษายน 2563

Annex: List of participants

Government agencies

Ministry of Public Health

1. Dr Suwannachai Wattanayingcharoenchai
Director-General
Department of Disease Control
Suwannachai.ddc@gmail.com
2. Dr Sasithorn Tangsawad
Director, Bureau of NCDs
Department of Diseases Control
sasith@gmail.com
3. Dr Siriwan Pitayarangsarit

Deputy Director, Bureau of NCDs
Department of Disease Control
pitayarangsarit@gmail.com

4. Mr Pongsathon Sawaree
Legal officer
Department of Disease Control
pj_915@hotmail.com
5. Ms Suphanna Charoenkul
Public Health Technical Officer
Bureau of NCDs
Department of Disease Control
ncdplan@gmail.com
6. Ms Benjawan Chuaytem
Public Health Technical Officer

Bureau of NCDs
Department of Disease Control
ncdplan@gmail.com

7. Mr Kridsada Kaewngern
General Administration Officer
kridsada.bird@gmail.com

Ministry of Interior

Office of the Prime Minister

8. Mrs Manaswee Arjunaka
Policy and Plan Analyst, International
Affairs Division
Secretariat of the Prime Minister
manasweear@hotmail.com

Ministry of Commerce

9. Ms Witchaya Promswat
Trade Officer, Department of Trade
Negotiations
witchaya.moc@gmail.com

Ministry of Education

10. Ms Wareephan Watcharangkun
Plan and Social Plan Analyst
Office of the Permanent Secretary
wareephan@hotmail.com

11. Ms Acharaporn Tangutaisuk
Deputy Director, Office of the Basic
Education Commission, Student
Activities Development
Atcharaporn.tan@gmail.com

12. Ms Darakorn Phensiri
Foreign Relations Officer, Office of the
Basic Education Commission, Student
Activities Development
darakornphensiri@hotmail.com

13. Mr Pongsakorn Rudravanija
Foreign Relations Officer, Bureau of

International Cooperation
aorlyrics@gmail.com

Ministry of Industry

14. Ms Pattamawan Khunprasert
Scientist
Industrial Safety Technology Promotion
Division
Department of Industrial Works
pattamawan.k@diw.mail.go.th

Ministry of Foreign Affairs

15. Ms Atipha Vadhanaphong
Second Secretary
Department of International
Organizations
atipha.v@gmail.com

Ministry of Finance

16. Dr Maneekwan Chandarasorn
Director, Excise Tax Policy Division
maneekwan@gmail.com

17. Mr Nattapol Supadulya
Senior Economist
Fiscal Policy Office
nsupadulya@gmail.com

18. Ms Oranit Pansuwan
Economist
Fiscal Policy Office
oranit.psw@gmail.com

Ministry of Labor

19. Mr Thawesit Boontham Director of
Occupational Safety and Health
Strategy Group, Dept of Labor
Protection and Welfare
thawesit@gmail.com

Office of the National Economic and Social Development Council

20. Ms Worawan Plikhamin

Director of Human and Social
Development Division
worawan@nesdc.go.th

21. Mr Nutsuchon Intrawut
Plan and Policy Analyst
nutsuchon@nesdc.go.th

**National Broadcasting and
Telecommunications Commission**

22. Ms Bongkod Kongchaisareepahb
Senior Policy and Planning Officer
bongkod.k@nbt.go.th

23. Ms Korapim Wuttiwong
Policy and Planning Officer
korapim.w@nbt.go.th

Civil Society

24. Dr Prakrit Vathesatogkit
Executive Secretary
Action on Smoking and Health
Foundation Thailand
prakrit@ashthailand.or.th

25. Dr Wannee Nitiyanant
President
Thai NCD Alliance
wannee.nit@mahidol.ac.th

26. Dr Kumnuan Ungchusak
Chairperson, NCD Sub-Steering
Committee and Advisor, Department of
Disease Control
kum.ungchusak@gmail.com

27. Dr Thanaphan Suksaard
Researcher, International Health Policy
and Planning
Thanaphan@ihpp.thaigov.net

Thai Health Promotion Foundation

28. Dr Supreda Adulyanon
CEO
supreda@thaihealth.or.th

29. Dr Pairoj Saonuam
Director, Healthy Lifestyle Promotion
Section pairoj@thaihealth.or.th

30. Mr Rungsun Munkong
International Relations Expert,
Partnership and International Relations
Section rungsun@thaihealth.or.th

31. Ms Nootchawan
Bonruangkitinandha, Technical Officer,
Healthy Lifestyle Promotion Section
nootchawan@thaihealth.or.th

UN Agencies

FAO

UNAIDS

32. Dr Patchara Benjarattanaporn
Country Director
benjarattanapornp@unaids.org

UNDP

33. Mr Hakan Bjorkman Asia-Pacific
Regional Team Leader for HIV, Health
and Development
hakan.bjorkman@undp.org

34. Kazuyuki Uji
Policy Specialist, HIV, Health and
Inclusive Development
kazuyuki.uji@undp.org

35. Mashida Rashid
mashida.rashid@undp.org

UN Environment

36. Ms Maria Katherina Patdu
Associate Programme Officer for Asia
Pacific Clean Air Partnership (APCAP)
mariakatherina.patdu@un.org

UNFPA

UN HABITAT

UNICEF

37. Ms Napat Phisanbut
Communication for Development
Officer
nphanbut@unicef.org

UNRC

38. Ms Deirdre Boyd
UN Resident Coordinator
Deirdre.boyd@one.un.org

39. Ms Pitcha Ngamnarongkit
pitcha.ngamnarongkit@one.un.org

WFP

WHO

40. Dr Daniel Kertesz
WHO Representative
kerteszd@who.int

41. Dr Renu Garg
Medical Officer, NCDs
gargr@who.int

42. Dr Sushera Bunluesin
National Professional Officer
bunluesins@who.int

43. Mrs Ganokrat Techanuntra

Executive Assistant (Programme)
teachanuntrag@who.int

44. Mrs Nathaporn Wongsantativanich
Associate (Office of the WHO
Representative)
wanijjapiwongn@who.int